ऐन्द्रो लबः। आत्मा (इन्द्रः)। गायत्री

इति वा इति में मनो गामश्वं सनुयामिति। कुवित्सोमस्यापामिति॥ १०.११९.०१

गाम्- धेनुं चिद्रिश्मम्। अश्वम्- तुरगं प्राणम्। सनुयाम्- ददामि। इति। मे- मम। मनः-चित्तमस्ति। कुवित्- बहुवारम्। सोमम्- रसम्। अपाम्- अनुभूतवानस्मि॥१॥

प्र वार्ता इव दोधंत उन्मां पीता अयंसत।कुवित्सोमस्यापामिति॥ १०.११९.०२

वाता इव- वायव इव । दोधतः- कम्पमानाः । पीताः- अनुभूता रसाः । मा- माम् । उत् अयंसत-उद्यच्छन्ते । कुवित्सोमस्यापामिति ॥२॥

उन्मा पीता अयंसत् रथमश्वा इवाञार्वः।कुवित्सोमस्यापामिति॥ १०.११९.०३

पीताः- अनुभूता रसाः। आश्ववः- वेगिनः। अश्वाः- तुरगाः। रथमिव- वाहनमिव। मा- माम्। उत् अयंसत- उद्यच्छन्ते ॥३॥

उपं मा मृतिरस्थित वाश्रा पुत्रमिव प्रियम्। कुवित्सोमस्यापामिति॥ १०.११९.०४

मा- माम् । मतिः । वाश्रा- धेनुः । पुत्रमिव प्रियम्- प्रियं वत्समिव । उप अस्थित- संयोजयति ॥४ ॥

अहं तष्टेव वन्धुरं पर्येचामि हृदा मृतिम्। कुवित्सोमुस्यापामिति॥ १०.११९.०५

अहम् । तष्टा- शिल्पी । वन्धुरम्- रथवन्धुरम् । इव । हृदा- हृदयेन भावनामयेन । मतिम्- विचारमयं मनः । पर्यचामि- साधु कर्तुं गच्छामि ॥५॥

नुहि में अक्षिपचनाच्छन्त्सुः पञ्च कृष्टयः।कुवित्सोम्स्यापामिति॥ १०.११९.०६

पञ्च कृष्टयः- पञ्च जनाः। मे- मम । अक्षिपत्- अक्षिमार्गम् । निह । अच्छान्त्सुः- अपवृण्वन्ति ॥६ ॥

नहि में रोदंसी उभे अन्यं पक्षं चन प्रति। कुवित्सोम्स्यापामिति॥ १०.११९.०७

मे- मम । रोदसी- द्यावापृथिव्यो । उमे । अन्यं पक्षम् । चन- अपि । प्रति समाने न भवतः ॥७ ॥

अभि द्यां महिना भुवमुभी३मां पृथिवीं महीम्।कुवित्सोमुस्यापामिति॥ १०.११९.०८

महिना- माहात्म्येन। द्याम्- दिवम्। भुवम्- पृथिवीम्। अभि भवामि। महीं पृथिवीमभिभवामि॥८॥

हन्ताहं पृथिवीमिमां नि देधानीह वेह वो। कुवित्सोमस्यापामिति॥ १०.११९.०९

इह वा इह वा- अत्र वा तत्र वा। इमाम्- एताम्। पृथिवीम्- भूमिम्। अहम्। नि द्धानि-स्थापयामि॥९॥

ओ्षमित्पृथिवीमहं जङ्घनानीह वेह वा। कुवित्सोमस्यापामिति॥ १०.११९.१०

अहम्। पृथिवीम्- भूमिमभिलक्ष्य। इह वा इह वा- अत्र वा तत्र वा। ओषमित्- तपन्तं सूर्यम्। जंघनानि- प्रापयाणि ॥१०॥

दिवि में अन्यः पृक्षो३ऽघो अन्यर्मचीकृषम्। कुवित्सोमस्यापामिति॥ १०.११९.११

मे- मम। दिवि- नभित । अन्यः। पक्षः। अधः- अधस्तात्। अन्यम्- इतरम्। अचीकृषम्-अलिखम्। कृष विलेखने ॥११॥

अहमस्मि महामहोऽभिन्भ्यमुदीषितः। कुवित्सोम्स्यापामिति॥ १०.११९.१२

अहम्। महामहः- महतामपि महान्। अस्मि- भवामि। अभिनभ्यम्- नाभौ भवमन्तरिक्षम्। उदीषितः- उद्गतः॥१२॥

गृहो याम्यरैकृतो देवेभ्यौ ह्व्यवार्हनः।कुवित्सोमस्यापामिति॥ १०.११९.१३

गृहः- ग्रहीता । अरंकृतः- अलङ्कृतः सन् । देवेभ्यः- देवतार्थम् । हव्यवाहनः- हव्यवाहकः । यामि-गच्छामि ॥१३॥

